

Lapfőnököse:
Dr. VÁKÁR LAJOSNR.
 Felelős szerkesztő
RÉSZEGH VIKTOR.
 Kiadóhivatal:
 Vákár könyv- és papírkereskedése Csíkszeredán, hová a hirdetések árai és előfizetési díjak előre küldendők.
 Egyes szám ára Lei 2.-

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

Hirdetési ár:
 Egész évre Lei 160.-
 Félévre " 80.-
 Negyedévre " 40.-
 Külföldre egy évre " 40.-
 Hirdetési díjak a legolcsóbban számítatnak.
 Készíratok nem adhatnak vissza
 Nyitlított közlemények díja soronként Lei 25.-
 Megjelenik minden vasárnap

Bérmálás Csíkszeredában.

Megerkezés.

Pünkösd napján, június 4 én délután 5 órakor érkezett városunkba bérmálásán, Szélyes Dániel kanonok, egyházmegyei főtanfelügyelő és Márton Aron püspöki titkár, egyetemi hitésnök kíséretében Zomora Dániel, nagyprepost, püspökhelyettes, az erdélyi katolikusok szeretett főpásztorának, Majláth püspöknek képviselőjében, kinek gyengékedése miatt — bár legközelebbi városa volt; a mint írta, hogy szeredai hívtől között személyesen megjelenhessen — orvosai tanácsára egyelőre otthon kellett maradnia. A vikárius fogadására az egyszerűen szép, de méreteiben impozáns diákpark körül szorogott a város apraja-nagyja s bár borongós, hideg idő volt, mégis úgy látszott a városok ércán és hangulatán, hogy valami jóleső meglepetést végig a lelkekben. Nem triumfátort vártak a diadalív alatt, hanem új jótételező tengerrel jelt, hanem jószágos atyát, ki lelkeket erősíteni, könyveket törölve jött. Az egyházközség nevében dr. Daradics Félix egyh. tanácsos üdvözölte a vikáriust, rövid, velős beszédében rámutatva arra, hogy miként a multban, úgy most is a ránk sudorú viharok és örvénylések közepette egyetlen biztos meredekünk van: Szent Péter közölkése, a mi Anyaszentegyházunk. Ide fordultunk, ide száll tekintetünk és szívünk s mindon ennek egyik apostoli képviselője eljött közénk, fiai hódolattal és szeretettel köszöntjük. A vikárius közvetlen, meleg hangon válaszolt. A plebánia előtt Erőss Erzsike úr, hátor közönlőként fogadta egy nagy tiszta tulipán-csokorral együtt. A templom ajtajában Tóth Kálmán esperes-plebánus fogadta a magas látogatót.

A templomban.

Az üdvözlések után bevonultak a templomba, hol Márton Aron püspöki titkár tartott szentbeszédet, melyben mindenkit megragadó módon fejtegette a püspökjárnak jelentőségét. Minden jelenlétét tolog megelégedéssel töltötte el, amikor a szónok egyebek közt megemlítette, hogy a kegyelmes Pópásztor örömmel küldi áldását szeredai híveire azért is, hogy rendületlenül ragaszkodnak kath. iskolájuk fenntartásához.

Erdemeljünk ki a főpásztor elismerését és áldását azaz, hogy az a ragaszkodás áldozatkész tettekben fog megnyilatkozni s nem húzódozva, lámentálva, hanem kézzel, lábakkal, pontosan fizetjük meg az egyházi adókat ránk eső összegét, hogy virágozó legyen kicsiny iskolánk, szép, meleg otthon legyen templomunk. A katolikus iskola és a templom szorosan, elváhatatlanul összefüggnek: az iskola a tudásnak, a templomnak, nemzetünknek temploma s a templom lelkünknek iskolája. S mindakettő erős kapcsolatban van fenntartásunk, beöregülésünk legfontosabb kérdéseivel. Aki mélyen átért és átértel ezt a kettő lelket — minél műveltebb, annál inkább — igaz katolikus öntudat hatja át, akinek van érzése az örök szellemi értékek megbecsülésére — melyek a földi értékekkel s az szellemi magánlatára emeltek és megemelték azokat: az nem habozik és siránkozik, az nem húzódozik és sarkozik, hanem előlép és örömmel hozza meg áldozatát. Mert, hogy a mai nehéz időkben áldozatról van szó: az bizonyos. De azért van éppen nagy értéke, mert áldozat, s azért kell meghoznunk, mert soha nem volt nagyobb szükség erre, mint éppen napjainkban.

Pünkösd hétfőjén az ünnepélyes szentmise után, melyet Zomora vikárius főnyes megédlettel celebrált s amely alatt dr. Csipak Lajos főgimn. tanár lendületes gondolatokban magyaraita s szentlélek munkáját a lelkekben — a püspökhelyettes a templom kerítésében 340 jelentkezőnek osztotta ki a bérmálás szentmisét. Megható volt, mikor a szentlélek isten kegyelméből megvilágosított és megerősített sok gyermeki lélek bevonulva a templomba, az őss főpappal együtt huzgón imádkozott a távollévő püspökért, hogy egészege minél előbb helyreálljon s hogy a rendelkezés isten minél tovább megtartsa nekünk az ifjú lelkek jószágos, nemessivű nagy barátját.

Tisztelgések.

A bérmálási szertartás végzetése a vikárius a plebánia a különböző egyletek és testületek tisztelgését fogadta. Megjelentek: az egyhástanács, a főgimnázium tanári testülete, a Róm. Kath Népszövetség helyi vezetősége, az Oltáregylet, a Kolping-legényegylet. A püspökhelyettesnek mindenek küldöttséghez volt pár körvonalon, szívesen szóló szava, egy-két vidám szellemes ültete. Mikor a főgimnázium igazgatója és népszövetség elnöke üdvözölő szavakban megemlítették az őss főpap „magas korát” (elmult már 80 éves) — természetesen az ellentét kedvéért, hogy assal szembesítsék a kort feledtető fiatalos vidámságot és rugalmasságot — jóleső derűt fakasztó kedves humorral jegyezte meg, hogy a tisztelgések programjába semmi-

képpen sem illik bele a kor-nak emlegetése s bizonyára küldök sem bízták meg assal, hogy az üdvözlések során lelki kor-kérdéseket fességeessenek. Az Oltáregylet lelkes tagjainak, élükön a faradhatatlanul tevékeny elnökkel, dr. Nagy Bónónéval, teljes elismerést fejezte ki az oltár gőnyörű felállításáért és gondozásáért s a templomnak újonnan történt, kellemos, derűs kifestéséért.

Bérmálásos, kedves, szép ünnep volt a bérmálás ünnepe. Észük, hogy püspökjárás van, hogy az apostolok lelke jött közötünk, éreztük a Lélek felhívását fuvalmát, a Vigasztaló világosító és erősítő áramát. Éreztük a Magasságból jövő erőnek zugását. Áradjon ki belőlünk az a világosság és erőesség egész környezetünkre, minden magyar kath. szívbe. —t-s.

Küldöttség a prefekturán.

Június hó 3 án a Magyar Párt képviselőjében Pal Gábor elnök, dr. Pitner Árpád és dr. Kolumbán József megjelentek dr. Tatu Aurel prefektus előtt, kinek több órán át előtárták a közérdekű panaszokat és azok orvoslását kérték.

A tekerőpataki és klyénfalvi közbirtokosságok tulajdonosok békái és tölgyesi lakosok által önbatalmulag elfoglalt közterületekre vonatkozólag a prefektus azt a kijelentést tette, hogy nincs tudomása erőszakos foglalásokról és ha ilyenek mégis fennforognának, úgy megfelelő intézkedéseket tesz a közbirtokosságok védelme érdekében.

A megyei nyugdíjasok hátrálékaira nézve azt közölte, hogy azoknak egyszerre való kiegyenlítése fedezet hiányában lehetetlen s ezért úgy rendelkezett, hogy az az nyugdíjasok hátráléka fizetessék ki előbb, akik loginkább küzdenek a megélhetés nehézségeivel.

A küldöttség előadta, hogy a pénzügyi hatóságok ismét vetik ki az évben a közbirtokosságokra az illeték-egyenlítőket, melyről a pénzügyminisiterium mult év december hó 9-én kelt határozata megállapította, hogy években át törvényellenesen hajtották be a közbirtokosságokon. A felmutatott határozat alapján a prefektus megígérte, hogy az illetékes pénzügyi hatóságoknál közbenjár a határozat respektálása végett.

A szövetkezetekről szóló törvény módosításáról kihirdetett új törvénynek a közbirtokosságokra vonatkozó rendelkezéseivel kapcsolatban a csíkszegyely magyar képviselőik április havában beadvánnyal fordultak a bukaresti Nemzeti Szövetkezeti Hivatalhoz, amelyre az új törvény a közbirtokosságok feletti fölügyeleti jogot átruházta és abban a beadványban javaslatokat terjesztettek az a törvény végrehajtásának célszerű módjaira nézve. A küldöttség arra kérte a megye prefektusát, hogy a közbirtokosságok érdekében támogatassa a tett javaslatokat, ha azok véleményesítés végett megküldhetnének.

A küldöttség azt is előtárta, hogy az erdészeti hivatalok a közbirtokosságok olyan ügyeiben is rendelkeznek, amelyekre hatáskörük az erdőtörvény és az érvényben levő szabályzatok szerint nem terjed ki, pl. a belső ügyvitelre, a jóvadalmak felhasználására, az erdészeti kiadásokkal össze nem függő költségvetési tételek törlesztésére vagy megváltoztatására stb. Erre nézve a prefektus azt a kijelentést tette, hogy az erdészeti hivatalok figyelmét felhívja a felsorolt panaszokra.

As új uttörvény végrehajtására vonatkozóan a prefektus megígérte, hogy a községek között elvonuló állami és megyei utak kavicsostételénél a lakosokkal szemben az önkényeskedések megakadályozása érdekében megfelelő intézkedéseket tesz.

Imertette a küldöttség azon tervszerű intézkedéseket is, melyek egyes községek által róm. kath. elemi iskolák céljára átadott épületek elvételére irányulnak és kimutatta, hogy ama intézkedések szerzett jogokat is sértenek meg. A prefektus csupán arra tett ígéretet, hogy a dírtól róm. kath. iskolák épületeit személyesen megvizsgálja és igyekszik ama iskolák szükségleteit biztosítani, bár az egyházközség tulajdoni igényét jogerős ítélet elutasította.

A róm. kath. Népszövetség tagozatainak és az ifjúsági egyesületeknek működését gátló csendőri beavatkozásokra vonatkozólag Pitner Árpád dr. írásba foglalt beadványt adott át, amely felsorolja a jogtalanságokat és védelmet kér azok megismétlődésével szemben.

A csendőrikt által beszedett fegyverekre vonatkozólag a prefektus azt közölte, hogy senki sem tarthat vadászfegyvert, aki vadászati engedéllyel nem bír, akiknek pedig ilyen engedélyük van, azok részére a fegyverek visszaadotnak.

Megbesszélés tárgyát képezte továbbá a községi Interimár bizottságok működése, a bizottsági tagok kinevezésénél követelt szempontok, a megyei közigas-

gatásnál megszemlített kinevezések és a megüresedett állások betöltésénél a kellő méltányosság szemlélő tartása, a mezőgazdasági kamara Interimár bizottságának működése, az állami óvodák fenntartásával a községekre háruló súlyos és szükségtelen terhek és az Oroszországban levő csíkszegyely származású volt hadifoglyok hazatérhetőségének előmozdítása, valamint a csíkszegyely földadókivetések súlyos igazságtalanságai is.

Dr. Gyárfás Elemér beszéde

a jugoszláv-román nemzetközi egyezmény ratifikálásához a szenátus 1933 március 29-iki ülésében.

Enök ur, Szenátor urak, helyeslem én is teljes egészében a Románia és Jugoszlávia között Belgrádban létrejött szerződéseket, egyezményeket és jegyzőkönyveket ratifikálására vonatkozó törvényjavaslatot, melyet megvitatás végett előnkbe terjesztett a külügyminisiter ur és szerencsekivánataimat fejezem ki neki ahhoz a fényes diplomáciai sikerhez, melyet ebben a kérdésben elért, mert valóban mindig örvendetes az országok egymáshoz való viszonyának szabályozása s az ellentéteket barátságos úton való rendezése és kivánatos volna, hogy hasonló módon nyervejzen szabályozást mindazok az ellentétek, amelyek még fennállanak más államokkal szemben is. Csak úgy fejlődhetik nyugodtan a gazdasági és kulturális élet, ha államunkat nem kötik le megoldatlan ellentétek a külföldön.

Szenátor urak, az előterjesztett szerződéseket egyike különösen örvendetes reánk nézve és pedig az a szerződés, melyről a tisztelt előttem szóló beszélt s amely a bánági sserb-horvát kisebbség iskoláinak szabályozására vonatkozik. E szerződés tizenkilenc szakaszában olyan elvek vannak lefektetve és elismerve, melyek rendkívül nagy fontosságúak.

Igy elismerték, hogy a román bánági sserb-horvát kisebbségi iskolák nyilvános jellegű állami iskolák lesznek. — Kimondatik és világosan körülíratik a 2-ik szakaszban, hogy a III. osztálytól kezdve csupán tantárgyként tanítandó az államnyelv heti 6 órában és további heti 3 órát kell fordítani arra, hogy sserb-horvát, illetve román nyelven előadják a sserb-horvát, illetve román történelmet és földrajst.

Kimondatik a 3. szakaszban, hogy a román bánági sserb-horvát kisebbségi elemi iskoláinak tanítóit ugyanazon vallásfelekezethez és anyanyelvhez kell, hogy tartozzanak, melyhez a tanuló többsége tartozik, a 4-ik szakaszban pedig elő van írva, hogy a hitoktatást a papok végzik a gyermekek anyanyelvén.

Legértékesebb pont nézetem szerint az, melyet az 5-ik szakasz tartalmaz s amely kimondja, hogy azokban a helységekből, ahol 20 sserb-horvát gyermek van tanköteles korban, kisebbségi iskola állítandó fel egy tanítóval s le van szabva még egy elv, melyet eddig még sohasem sikerült tisztánunk a kisebbségi iskoláinkért folytatott küzdelmünk során, hogy t. i. a gyermekek nemessivűsége a szülők, illetve gyámok nyilatkozatai alapján less megállapítandó.

A 6. szakasz kimondja, hogy a két kormány gondoskodni fog kellő számu képzett tanító neveléséről.

A 7. szakasz előírja, hogy a kisebbségi elemi iskolák tanítóinak összes illetményeit az állam fogja hordozni.

A 11-ik szakasz, mely a tankönyvekről rendelkezik, kimondja, hogy ezekről az illető kisebbségi hivatalok gondoskodni s ezt az elvet még inkább kihasználják az a további rendelkezés, mely lehetővé teszi, hogy külföldön kiadott tankönyvek is használhatók legyenek. A 12. szakasz kimondja, hogy azokban a községekben, ahol két iskola van, román és jugoszláv, ezeknek költségvetésel külön készítenődök el és mind-egyiknek meg less a nyilvánosságai joga.

Továbbmenően lessöngestetik, hogy a sserb-horvát kisebbségnek joga less bizonyos csoportokba tömörülve kizárólag sserb-horvát tannyelvű iskolákat létesíteni. Szenátor urak, készséggel megsvavassuk ezt a törvényt és örülünk annak, hogy a mi sserb-horvát kisebbségi sorstársaink ilyen rendkívül örvendetes eredményeket tudtak elérni. Örülünk ennek, annak dacára, hogy ellentétben van az egyenlő jogosság elvével, melyet az alkotmány-törvény deklarál, mert reméljük, hogy a román nép igazságérnete meg fogja süntetni ezt az egyenlőtlen elbánást, mely ma még fennáll.

Mi a magunk részéről mindenesetre meg fogunk tenni minden erőfeszítést, hogy ugyanilyen eredményeket érjünk el és komoly okunk van hinni azt, hogy ugyanazeknek a jogoknak a mi részünkre való elismerése sem késheik már nagyon sokáig.

N. Jorga: Gyárfás ur, megengedi a közbesszélést? Ha a magyar állam államéri a mi hátrálékát a ugyan

— A csikmgyei mezőgazdasági kamara múlt évi tevékenysége. A csikmgyei mezőgazdasági kamara évi közgyűlése folyó év május 29-én zajlott le. Az évi jelentésből megtudjuk, hogy a 15 hónapos költészetével és megcsappant bevételével 1.204.176 lej volt, amellyel szeptember 1. 1.455.699 lej kiadás szerepel. A kamara vezetősége gabona és takarmány megvásárlásának 86.073 lejjel, gépvásárlásának 8068 lejjel, 800 darab gyümölcsfa beszerzését 1.1254 lejjel, fajbaromfi tojás beszerzését 2292 lejjel támogatta, míg állattartás borszerzésére 222.950 lej kamatmentes kölcsönt és 81.815 lej segélyt folyósított. Növénybetegségek és élősködők leküzdésére 16130 lejt, állatjártványok megszüntetésére és ingyenes védőoltásokra 168.653 lejt, tenyésztések osztoztatására 22.483 lejt, 12 fedettállás fenntartására 28.608 lejt áldozott, míg folyóiratok és szakmunkák, szakelőadások, valamint két méhészeti és egy gyümölcsstermelési tanfolyam céljaira összesen 140.453 lejt folyósított. Ezen utóbbi összegben befoglaltatik a háztartási iskolának nyújtott szubvenció is, nemkülömben egy gazdasági akadémia, egy tejkezelési és két kertészeti iskolát látogató növendék támogatása is. Az állattenyésztési bélyegekből, nemkülömben az adósszalékokból befolyt összegek ilyen formán nagyrészt visszaszálltak a községeknek, mert a technikai és kulturális fordított 764000 lejt az ország kiadás 67% át teszi ki, míg adminisztrációs és személyi kiadásokra, nemkülömben a Kamarák Uniójának és a Pénzügyigazgatóságnak fizetett számlák csak 33 százalékra rúgnak. A nagy érdeklődés mellett elhangzott évi jelentést a közgyűlés tudomásul vette, helybenhagyta, az igazgatóságnak pedig a felmentvényt megadta.

— *Előadás a vakokról.* Folyó hó 11-én délután 4 órai kezdettel a közbirtokosság székházában igen érdekes előadásban lesz része városunk közönségének. Poltják Károly tanár, az Erdélyi Vakok Egyesületének igazgatója „A testi vakság, mint isteni adomány” címen tart előadást ennek a súlyos testi csapásnak kellő módon való kiképzéséről és az életben való értékesítéséről. Miután az erdélyi vakok egyesülete semilyen állami támogatásban nem részesül, kérjük közönségünket, hogy minél számosabban megjelenjenek és fillérekkel e nagy munkát végző kulturáltármány fenntartásához hozzájáruljanak. Emellett igen tanulságos és érdekes előadásban lesz részük, mellyel ismeretkörüket is bővíthetik. A támogatást annál is inkább kérjük, mivel az intézet igazgatósága vállalta egy csikmgyei vak leánykának ingyenes kiképzését. Ha tehát a megye területén ilyen van, úgy kérjük az illető község plebánosát, hogy azt lapunkra hivatkozva az Erdélyi Vakok Egyesülete, Marosvásárhely címre jelentse be.

— P. Lukács Mánsvét missziója Szentdomokoson. P. Lukács Mánsvét ferencendi atya missziós körútja alkalmával ellátogatott Csikszentdomokos községbe is. Látogatásának külön érdekességét kölcsönöz, az hogy felkereste a község előjáróságát és tisztességre, becsületre érdekelték munkára buzdította őket. Az ilyen biztatás ma sok helyen elkelne.

— A gyergyóalfalvi bombapör tárgyalása folyó hó 21-én a szemlézők elé kerül. Dr. Barabás János védelmét a tárgyalásán Radu Olteanu brassói ügyvéd látja el, aki önként vállalkozott erre a szerepre, mert Barabás elítélésében bírói tévedést lát.

— Az Országos Magyar Part udvarhely-megyei tagozata folyó év június hó 19-én délelőtt 11 órakor rendes közgyűlést tart, melyen beszámolót tartanak Dr. Balogh Arthur szenátor, Dr. Willer József és Laár Ferenc képviselők is. Vendégeket a szomszédos megyékből eszivesen lát az ottani párttagozat és a testvértagozatok képviselőinek felszólalási jogot biztosít. Az odautazni szándékosok az elszállásolás végett részvételteljesen jelentkeznek be Dr. Hinleder Fels Ákos ügyvezető alelnöknek.

— A január 8-iki nemzeti ünneppel kapcsolatosan a hadsereg tisztai és legénység egységeinek 31 napnál kisebb fegyelmi vétségelt miniszteri rendelettel törölték.

— Fehér Imre és Fekete Rósi vendégszerelése városunkban. Keddén, június hó 18-án Fekete Rósi rendezésében és Fehér Imre felléptével a helyi műkedvelő gárda segítségével színpadra kerül Jim és Jill, nagy tancos operett 3 felvonásban. A közönség figyelmét ezuttal is felhívjuk az értékes előadásra, amelynek legjobb reklámja Fekete Rósi ismert rendezői képessége és közönségünk előtt annyira szimpatikus egyénisége. Szíves támogatást kérünk számukra ezuttal.

— Iskolalátogatások felekezeti iskoláinkban. A pünkösdi bucsú és az azt követő bérnkörut alkalmával a helybeli róm. kath. főgimnáziumot és elemi iskolát meglátogatta Zomora Dániel püspök-helyettes és Széles Dénes egyházi főtanfelügyelő. Mindkét iskolánál egy a felismerés, mint a tanítás menetében a legnagyobb rendet és pontosságot találtak és legteljesebb megelégedésüknek adtak kifejezést.

— A kéregetők mind nagyobb számban jelentkeznek. Mostanában igen sűrűn keresik fel vidékünket idegen emberek, kik legtöbbször még magyarul sem tudva léteső és nem léteső iskolák, templomok, tűz-vésztársulatok és még ki tudja milyen istencsapatok által nem értek számukra kéregetnek, piszkos, rongyos, elévült igazolványokat és könyveket mutatva bizonyították. A koldulásnak e módon üsdőt fajtáját már régen miniszteri rendelettel tiltották el, helyi hatóságaink mégis engedélyesik az ilyen jöttmentek működését, mi által közönségünk molestartását elősegítik.

— Figyelmeztetés. Az új konverziós törvény értelmében mindazok, kiknek bankadóságuk van, mely konverzió alá esik, kötelesek folyó hó 14-ig az illető pénzügyeshez az érték megjelölésére nélküli váltót letenni, melynek ellenében kötelevényeiket visszakapják. Mindazok, kik június 14-ig a váltót le nem tessik, nem részesülnek a konverzió kedvezményében.

— Ünnepeit a falu. Ünnepeit Zsögöd népe abból az alkalomból, hogy Zomora Dániel püspök-helyettes és papi kísérete eljött a bérnkörut szentségének kiosztására. A diáskapunál üdvözölő beszédekkel fogadták a magas vendéget s innen körmenetével alkulva vonult fel a falu apraja, nagyja a templomba, ahol szentmise végetértél több, mint 85 gyermek és felnőttnak osztotta ki a főpap a bérnkörut szentségét. Ennek befejeztével a volt Mikó kastélyban fogadta a püspök-helyettes a különböző testületek üdvözölő küldöttségét, ahonnan az iskola termébe vonult a kíséret az ünnepi bankettre, amelyen mintegy 70-en vettek részt.

— Az adókövetés körüli méltánytalanságok mind sürűbbek lesznek a megye területén. Lásárfaiva község vágterületét Popescu szentmártoni erdőmérnök hivatalos bizonyítványa 48 ezer lejre értékelt. Az adókövető bizottság a hivatalos bizonyítvány ellenére is a vágterület értékét 120 ezer lejben állapította meg. Ilyen a hasonló méltánytalanságok gyakran előfordulnak, amik az adókövetőbizottságok munkáját nem a legjobb színben tüntetik fel.

— Feloszlatták a gyergyói járást. A Dimineatai vett értesítésünk szerint a belügyminiszter elrendelte a gyergyói járás feloszlását. Tetu Aurel dr. prefektus intervenciát a belügyminiszteriumban a feloszlás miatt, miután a gyergyói járás olyan különálló földrajzi egységet képez a megye területében és adminisztrációja éppen nagy terjedelménél fogva olyan nehéz, hogy azt nem lehet egy járáshoz sem hozzácsatolni. E eüleges feloszlás esetén a vele megnegyobbított járás adminisztrációját annyira megnövelné, hogy egy külön járás fenntartása sem kerül többé.

— Üres tanítói állások. A Dimineatai értesítése szerint Csikmgyében a következő üres tanítói és óvodónői állások vannak: Tanítói: Dánfalva, Szépvíz, Gugher, Rakotnyás, Gyimes-vám, Gyimesközpölök, Madaras, Gyergyóremete, Szentmárton, Uzvölgy, Gyergyó-uifalu, Vacárcsel, Vasláb. Óvodónői: Gyergyószentmiklós, Pálfalva, Kássonfelmiz, Csikszentmárton, Szentimre, Somlyó, Vacárcsel.

— Sipos Sandor szarhegyi plebanost feljelentették a múlt évi szenátorválasztások miatt. Mindenki előtt emlékeztet a múlt évi községi tanácsok által választandó szenátorválasztás rémos vasárnapja, amikor a békésalak terrorcsapata hatósági segédlettel megbuktatta a magyar párti jelöltet és egy napig rettegésben tartotta a várost. A katonai küldöttség vezetője, Eftimiu kapitány annak idején feljelentette Sipos Sándor gyergyószarhegyi plebanost, aki állítólag azt kiabálta volna, hogy: tolvajok, zsebmetszők, ellopják az igazolványainkat. A folyó hó 6-án megtörtént tárgyaláson sem a feljelentő, sem a tanúk nem jelentek meg s így a tárgyalást június 30-ra halasztották.

— Elkoboztak a fegyvereket. A megye egész területéről garmadával szállítják a vadász és nem vadász fegyvereket revolvereket és más hasonló védekezési eszközöket a csikszeredai csendőrszárny-parancsnokságra és rendőrségre, ahol ellátják őket sorszámmal, tulajdonosaik címkéjével és elraktározzák őket. Ezek a fegyverelkobozások hatóságilag történnek és azokkal szemben is érvényesítik őket, akiknek a csikszeredai prefektúra által kiállított szabályszerű fegyverviselési engedélyük van. Figyelmeztetjük az elkobozást végző közegeket, hogy a megye területén vannak olyan kétes igazságtalajú egyének, akiknek más megyékből szerzett fegyverviselési engedélyük van és nem lehet tudni azt sem, milyen uton jutottak hozzá. A rendeletet jó volna azokkal szemben is érvényesíteni.

— Esküvő. Mesei Géza törvényszéki tisztviselő június hó 3-án tartotta esküvőjét Adamicza Margittal, Csikszeredában.

— Szövőtanfolyam. A csikszeredai felnőtt leányok Mária kongregációjának rendezésében 1933 évi június 22-től szeptember 1-ig. — A szövőtanfolyamot szakértő egyén vezeti kezdőknek és haladóknak. (Tanulmányonként 20 jelentkező esetét 150 lej, 30 jelentkező esetén 100 lej). Minden három jelentkező gondoskodik egy szövőgépről. A különféle minták megtanulásához kevés anyag szükséges. Jelentkezni lehet a Vákár-útleben.

— Tornauőnnepély. A csikszeredai róm. kath. főgimnázium ifjúsága június 15-én d. u. 4 órai kezdettel (csütörtökön, Urnapján) rendes évvégi tornauőnnepélyét, amelyre a sportkedvelők figyelmét ezuttal felhívja.

— A Xántus-kápolnánál tervezett emléküőnnepélyt a kedvezőtlen időjárás miatt június hó 18-ára, vasárnapra halasztották. A tábori mise kezdete délelőtt 10 órakor.

— Visszálat a Floreou-párt szervező titkára ellen. Ennek id-jén felhívta a megye lakosságának figyelmét arra a masszázsolásra, melyet valami Jakab György nevű egyén a Florescu-féle liberális párt részére való korteskedéssel megynében végez. Figyelmeztetjük, hogy ne dőljenek be páson vett kortesetek demagogijájának, mert az ilyen egyénekre támaszkodó mozgalom sohasem vezethet jóra. A csikszeredai csendőrszárny parancsnoksága már be is vésztette a visszálatot Jakab György ellen, a különböző községekben elkövetett visszaélései miatt.

— Eljegyzések. Bács György vasúti hivatalnok Galacszról 1933 évi június hó 4-én tartotta eljegyzését Nagy Margittal, Csikszeredában.

— Barcsai Lajos mészáros (Brassó) és Dócsy Adám Rósiika (Csikszereda) jegyesek. (Mindon külön értesítés helyetti).

— Zenés vacsernye a csiksomlyói kegytemplomban. A csikszeredai római katolikus főgimnázium ének- és zenekara június hó 18-án d. u. 6 órai kezdettel zenés vacsernyát ad a csiksomlyói kegytemplomban. Ez alkalommal gimnáziumunk ifjúsága ének- és zenekari művekkel, ének- és instrumentális szólókkal szerepel. Az intézet ének- és zenekara, amely városunk közönségének eddig is legnagyobb elismerését érdemelte ki, ezuttal is tudása legjavát nyújtja. Hisszük, hogy a közönség fokozott érdeklődése fogja kísérni ifjúságunknak e szereplését.

— Meghívó. A csikszeredai Oltáregylet és szociális misszió évi rendes közgyűlést június hó 25-én vasárnap d. u. 4 órakor tartja a Kaszinó nagytermében, melyre az egyetlek tagjait és az érdeklődőket kiastellett meghívja az elnökség.

— Vörös bioskópás Csikszentimmonban. Pünkösdi másodnapján a szentsimoni Lucse-féle korcamban időgáltak a község jobb gazdasái. Egyik asztaltársaság összehozták a szomszéd asztalnál ülő Boga Jánossal, akit Szép Ignác gada összeszáldott. Boga neki akart menni, de kősejűk állott Szép komája Holló Dénes és szétválasztotta őket. Boga hasament és a többiek is később hasafélő tartottak, amikor összeszáldoztak egy csoport emberrel, akiket Boga vezetett. A fenyegető csoportot látva szétsszáldoztak, csak Holló és öccse maradt ott, akik egy köszi hásból fejszát és karót szereztek, hogy kellőképpen tudjanak védekezni. Erre azonban nem került sor, mert a réség társaság neki esett Hollónak és összeszurkálták. Hollót beszállították a csikszeredai kórházba, ahol 10 készsúrást állapítottak meg rajta.

— Székely népviseleti színezett képeket adott ki a „Székelység” szerkesztősége Székelyudvarhelyen Haás Rezső, a székely néprajz legjobb ismerője és művészi rajzoldójának eredeti mintái után. Egy sorosat 8 darabból áll s a legfontosabb s eddig megmenthető típusokat tartalmazza. Egyenként levelezőlapon alakjában színezve 5 lej (sorozat 35 lej), de színezetlen 3 lej (egy sorozat 20 lej). Egy színes tábla mind a 8 képpel színezve 35 lej, színezetlen 20 lej. Sok sablonos képeink közt nem volna szabad hiányoznia ezeknek a képeknek. — Városunkban kapható a Vákár-könyvkereskedésben.

— Hirdetmény. A szociálisbiztosítási egyesített törvényről szóló előző közleményekbe való hivatkozással újból értesítjük az érdekelteket, hogy a folyó évi június hó 1-től kezdve, betegség, szűlés, elhalálozás, baleset és agktor ellen biztosításra kötelese vannak mindazon alkalmazottakon kívül, kik a régi szociálisbiztosítási törvény szerint kötelese voltak, — tekintet nélkül a keresetre — minden ipari munkaadó és elismert jogi személlyel bíró munkás szakszervezetek tisztviselői, kik munkakamaraik testületekben választól jogosultsággal bírnak; azok a munkaadók is, kik otthon önállóan, vagy segítséggel dolgoznak, kik egy vagy több munkaadó részére dolgoznak (otthoni munkások), ugyszintén azok is, akik saját számlájukra dolgoznak a megrendelőik lakásán, vagyis független alkalmazottak. A fizeséses alkalmazottak, kiknek keresetük havonként 6000 lejt meghalad, biztosításra nem kötelezettek. Az eddig használatban volt agktor bélyegek folyó évi június hó 5-étől kezdve érvényüket veszítik és az új könyvecskékből a 11k hét rovatában új típusú bélyegek illesztendők be. Ezek a bélyegek a Casa de Asigurarai Sociale-nál a kirendeltségeknél nemkülömben a pénztári végrehajtóknál szereshetők be. Azok, kiknek birtokában régi bélyegek vannak, egy Casa de Asigurarai Sociale-nál, mint a kirendeltségeknél becaerélhetik. A kihágások elkerülése végett a munkaadók felhívtnak, hogy egy Casa de Asigurarai Sociale, mint a kirendeltségeknél, vagy a körzeti végrehajtóknál jelentkezzenek a könyvecskéik és bélyegek beszereshetése és a szükséges utbaigantások megadása végett, annyival is inkább, mert június elsejével egy a fizesési osztályok, mint a segélyesékek váltottak.

— Az igazgatóság.

— Öngyilkosság. Demeter Balázs 78 éves gyimesfelsőlőki gazda féllábát régebben egy baleset következtében elvesztette. A munkaképtelenség nyomorúsága és a rossz táplálkozás miatti gyomorbaja annyira elkeserítették, hogy felakasztotta magát.

— Letartóztatották Raduly Lajos csikszentgyörgyi jegyesét. Raduly Lajos csikszentgyörgyi jegyes ellen a közbirtokosság vezetősége és magánosok feljelentése alapján hetek óta folyik a visszálat sorozatos visszavételek miatt. A két héttel eselőtt felüggesztett jegyes elleni újabb feljelentések kivisgálására kiszállott Dr. György Gábor pénzügyigazgató, Benkes Béni megyei főssámvevő és Hamea főszolgabíró, akik megállapították, hogy az állami és községi adópénzekből nyugtár, pénztárnapló és könyvek meghamisítása után nagy összegeket sikasztott el. A magánosoktól inkasszási és elikkasztott pénzeket, valamint a hadiőrvegyek és árvák, rokkantak, nyugdíjalt felszedte. A megállapítás után a bizottság elrendelte a könyvek lefoglalását és Raduly letartóztatását.

— A Németország felé irányuló marhaexportban megegyezés jött létre, mely szerint Románia havonta 2000 darab nagy szarvasmarhát szállíthat Németországba. A szállítások nemcsakára kezdődtek vessik. — Ugyancsak most jött létre megegyezés Ausztriával is szertesszállításra vonatkozólag. A megegyezés értelmében Ausztria havonta 650 drb. sertést vásárol Romániától.

— Agyonütötte az összeomlott kunyhó, Rostás János csikszeggyörgyi cigány a kunyhóját javíttatja. Ezenkívül megomlott az épület és szerencsétlenül gasdáját agyonütötte.

KÖZGAZDASÁG.

Baromfibetegségek.

Fertőző betegség a tyukfúvás is. Kórokozója a bacillus gallinorum. A beteg tyukok váladékukkal, ürülékükkel terjesztik a ragályt s a velük érintkezve, együtt levő egészségeseket is megbetegítik. Különösen azokban az udvarokban szedi e betegség az áldozatait, ahol nem etető edényekből etetnek, hanem az esővizet a földre, az ólók szennyes padlójára, vagy más, hasonlóan piszkos helyekre szórják le. — Így etetni a baromfiakat nagyon helytelen szokás, mert az élelem összekeveredik, porral, sárral, piszokkal, mindenféle tisztátalan, penészes anyaggal, melyek a betegség fertőző csirák, kórokozó rejtik magukban. A tisztátalan, állott, iszapos, posványos s különösen trágyával és egyéb rothadó anyaggal szennyezett ivóvizek is veszedelmes ragályterjesztők.

A tifuszbeteg állat szomorú, nem eszik, azonban sok vizet iszik, mert lázas. Tollát felborzolja, szárnyait leereszti s fejét tollai közé dugva egy helyben gubbaszt. A taraj és áll-lebarnyok elszíntelenednek, sáppadtak lesznek. Az ürülék sötét, vagy sárgás színű és kegyetlenül büdös.

A boncolás lényeges jünetet nem ad. Az izom közötti kötőszövet beszűrődött. A máj megnagyobbodott, sötétbarna, bronz színű. A máj felületét szürkés foltok tarkázzák. E szürkés foltokat megtaláljuk a beszűrődött, megduzzadt lépben is és e foltokat nem szabad összetéveszteni a hasonló színű, azonban más fertőző, baromfibetegségekre jellemző göbökkel. A vesék is megnagyobbodtak, sötétbarna színűek.

A tyukfúvás tünetében hasonlít a fehér hasmenéshez és a baromfikolerához. A kolera gyorsan szokott végezni a beteggel, a tifuszbeteg 10—14 nap alatt pusztul el.

A tyukfúvás ha súlyosabb mérveket ölt, áttragad a fiatal récékre is, ebben az esetben a ruccák tüdőgyulladásban hullnak el.

A tifuszban beteg tyukok éppen úgy megfertőzhetik a tojásokat, mint a fehér hajmenésben szenvedők s a fe tozót tojások a kotlás és csirkékeltetés alkalmával szintén ugyanolyan eredményt adnak, mint a fehér hasmenéssel fertőzöttek. A tifuszbetegséggel is lehet a tyukok pestélszke, tojásvesztéke és kloákja fertőződére úgy, hogy a tyukok egészségeseknek látszanak.

A két betegséget azért tárgyaltam egymásután és elég részletesen, hogy a leközölésre vonatkozó óvintézkedéseket s az óvintézkedések végrehajtását, mindenki megérthesse, megértvén, kellő biztonsággal alkalmazza is.

Csikvármegyében a tyukfúvást, továbbá a ludakat és kacákat járványosan, rendszerint a baromfikolera pusztítja.

A kolera heveny, lázas megbetegedés. Elég gyakran 1, 2, 3 nap alatt végez az állománnyal. Egyes egyedek kivételesen 10—12—14 napig, esetleg több hétig is élkelődhetnek, míg elpusztulnak. A betegség kimenetele nagyon kedvezőtlen. 1910-ben Bács-Bodrogvármegyében majdnem az egész baromfiállomány elpusztult kolerában. A oszti gazda a hirtelen történő elhullás miatt, bosszúból okozott, zárszámérkezésnek hiszi a baromfikolerát veszélyesnek. Ha nem gondol bosszúra, a ha nem gyarakszik zárszámérkezésre, akkor elhalgaltja, elitkolja, sőt tagadja a betegség fellépését. A hullákat széthányja kertek alá, utak sán alá, patakokba, mezőkre, vagy a olgányoknak adja. Aki elföldeli, az a bálóság területén, vagy a mezőkön 1—2 ásonyom mélyre ássa el, rádobva a hullára egy-két lapát földet és nyugodtan megy haza, mint ki a dolgot jól végezte. Az állategészségügyi törvény 40. § szigorúan tiltja állattulaknak más helyen; való elföldelését, mint a dögtéren, mely tér erre a célra, hivatalosan van kijelölve.

Ne tekintünk most a törvény súlyos büntetését, hanem nézzük azt, vajjon a székegy tudós-e, hogy voltaképp hányféle állati betegségnek készíti elő az utját, veti meg az ágát, mikor ily könnyelműen, ily felületesen intézi el a baromfiak tömeges elhullását és az elhullottaknak eltakarítását, megsemmisítését?

Abba a betegséges csoportba, ahova a baromfikolera tartozik, tartoznak még a sertésvész, a bivalyvész, a juhok és a szarvasmarhák vérdülméses septicémiája, a nyulak septicémiája, az újszülöttek geny és evvürsége és a borjúk fertőző tüdő-melhártya gyulladás.

Ezek a betegségek, kivéve a borjúk fertőző és mellhártyagyulladását, mind-mind fellépnek szórványosan hol egyik, hol a másik faluban a megye területén tavasszal, mikor a hóolvadás megindul és őszig, a tereskedésig, hol itt, hol ott pusztulnak az állatok miattuk.

Nem kell eldobálni, sem pedig a olgányoknak nem kell odaadni az eldögött baromfiakat, hanem vagy el kell azokat földelni a dögtérenken a törvény által előírt mélységbe és a dögtéren kerítésnek jó kerben tartásáról gondoskodni kell, vagy pedig otthon megfelelő hányakban el kell égetni teljesen, hogy a bennük levő fertőző csirák, baktériumok idejében megsemmisüljenek. Baromfikolerában elpusztult 1—2 baromfi-hullát meg gondolatlanul eldobva, vagy olgányoknak adva, vagy pedig csak 1—2 ásonyomra temetve el, elpusztíthatja a falu sertésállományát. Ha a vész megérkeződik, átterjedhet a szomszédos községekbe is s éveken át fogja tizedelni a sertés és baromfiállományokat.

A olgányok az állati hullákat éjjel a patakok vizébe rakják s ott áztatják, hanem vagy el kell azokat földelni a dögtérenken a törvény által előírt mélységbe és a dögtéren kerítésnek jó kerben tartásáról gondoskodni kell, vagy pedig otthon megfelelő hányakban el kell égetni teljesen, hogy a bennük levő fertőző csirák, baktériumok idejében megsemmisüljenek. Baromfikolerában elpusztult 1—2 baromfi-hullát meg gondolatlanul eldobva, vagy olgányoknak adva, vagy pedig csak 1—2 ásonyomra temetve el, elpusztíthatja a falu sertésállományát. Ha a vész megérkeződik, átterjedhet a szomszédos községekbe is s éveken át fogja tizedelni a sertés és baromfiállományokat.

Ugyebár indokolt, hogy ne adja senki oda a olgányoknak az eldögött állatot, legyen az baromfi, vagy más állati hull.

A sertéseknek természetük, hogy felkeressék, kitarják és felállják, megégyék a dögtéren állatokat. Sertéseken kívül felkeressik a dögtéret még a kutyák, farkasok rókák, patkányok, egerek, varjak, holók, szarkák, baglyok, sasok, bogarak, legyek, stb., stb., melyek a hullák elfogyasztásával magukba szedik a baktériumokat is. A felveti ragályanyagokat tovább vizik tavolabbi vidékekre is és így fertőzik a talajt, a határokat, erdőket, mezőket, legelőket, községeket egyaránt, ahol járnak, ahol megfordulnak. A fertőzött területéről a ragályanyagot felszedik az egészséges szarvasmarhák, juhok, sertések, nyulak, baromfiak és így megbetegedvén, elhullnak.

A baromfikolera betegség részletes tüneteit nem írom le, mert az a tulajdonsága, hogy a hási szárnyasok minden fajtajára, kivétel nélkül, igen ragályos s a fertőzött állatoknak gyors elhullása, tömeges elpusztulása annyira jellemző, hogy a bányászoknak más tüneteket is ismerni nem szükséges. A baromfikolerához tünetekben és a betegség kedvezőtlen lefolyásában nagyon hasonló a tyukfúvás, melyről bővebben a jövő számban.

B. K. A. állatorvos.

Utazó koffert keresek megvételre.

Cím az Európa szállóban.

NYILTTÉR.)*

Nádasdi Nessveda Béla jelenleg csikmenasági jegyző, akinek Csikban közismert közéleti és magán-tevékenységével, mint a Brassói Lapok és Népujság csikói tudósítója, a közhangulat nyomására, hivatalos megállapítások alapján, kötelességszerűen foglalkostam, a Csik Néplap legutóbbi számában ellenem elhelyezett existenciámra irányuló rágalmazó förmérvényért, a sajtóport folyamatba tettem. Ferencz Gyárfás.

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk. és Kiadó.

KÜKÜLLŐMENTI BOR

literenkinti ára házhoz

a legolcsóbb 12 Lej

A „ZÖLDFÁNÁL” CSIKSZEREDÁBAN.

Fürdőző vendégek figyelmébe!!!

Osikmegeyében, Gyimesközéplek fenyvesei között 1933 évi június hó 11-én

NYILIK MEG A

SÖTÉTPATAK-GYÓGYFÜRDŐ,

melynek osodatos gyógyhatása a környékbeli lakóok előtt emberemlékezet óta ismeretes volt; a legújabb tudományok alapján meg ejtett vizsgálat szerint a víz ezen tulajdonságát szerencsésen vegylő összetételnek (kén, lithium, vas, magnézium, stb) és rádióaktivitásának köszönheti. Számtalan betegségekkel, úgymint:

rheuma, érelmeszesedés, vese-, máj-, hólyag, gyomorbaj, szemfájás, női betegség stb. bevált

Ezek után víze a világ hírv külföldi fürdőivel egy sorba állítható.

Teljesen portmentes! Erybe éghajlat! Elsőrendű pensió! Szolid árak! Tiszta szobák igen előnyös árak mellett. Meleg kádfürdő Lej 20 — Hidegfürdő Lej 5.—

Vasuti állomás:

A gáncs—médfele (Petru Rareș) fővonalon, Gyimesközéplek (Lunca de mijloc) és Gyimesfalkólok (Paltina) állomások közti Tarcu nevezetű megálló. mintegy 15—20 perc gyalogjárásnyira a fürdőből, minden vonathoz kocsijárat

Levélbeli megkeresésekre készséggel szolgál bővebb felvilágosítással

A FÜRDŐKEZELŐSÉG

Lunca de mijloc (Gyimesközéplek) Judetul Ciuc. 8—8

Nr. 480

8 Junie 1933.

Publicațiune.

La Gimnaziul „Petru-Rareș” din Miercurea-Ciuc se primesc înscrieri în cl. I. până la 20 Junie a. c. inclusiv.

Examenul de admitere se va ține în ziua de 22 Junie 1933.

Se primesc înscrieri și la secția maghiară.

Director,

Sp. Tudor.

MODELL KALAPOK

tis naponként új formák olcsó árban, megtekinthetők

VENCZEL TANÁRNÉNÁL

Ugyanott készülnék mindenféle női kalapok elsőrendű anyag hozzáadásával. Kalapok átlalván a legrövidebb idő alatt.

Csikszereada, I. O. Brătianu (Gimnázium) uoca 112. sz., a Sörház közelében

Külföldi egyetemet végzett fiatal nyelv tanár speciális módszerrel, elegendő jelentkező esetén

3 hónapos nyelv-tanfolyamot

tartana, június 15-iki kezdettel, angol, francia, német és olasz nyelveken. Havi tandíj 150—300 lej a jelentkezők száma szerint. Jelentkezőket elfogad a Vákár üzlet.

Közönség figyelmébe!

28 évig voltam a csikszereada GANZ-villamosági cég

FŐSZERELŐJE,

hú és buzgó szolgálataimért lepletelek a most Csikszereadában

ÖNÁLLÓSÍTOTTAM MAGAM.

Elvállalok minden e szakmába vágó elektromos munkákat, u. m.:

MODERN LAKBERENDEZÉSEKET

csengőket, erőátviteli szereléseket a legújtan, osabb árak mellett. Az általam végzetett munkálatokért szavatosságot vállalok.

Szives pártfogást kér:

Paulovits Antal villanszerelő,

Gimnázium uoca 109. szam.

10—13

No. 17—1933.

Árlejtsési hirdetmény.

Az Armaseni állami iskola épületének 2 tanteremmel való kibővítésére folyó évi augusztus hó 10 en d. o. 10 órára árlejtsési hirdet, a szarviteli törvény 70—83. cikkei alkalmazásával az iskolások.

Az árlejtsési lepecs volt és lebelvegyett zárt ajánlatokkal történik, melyekkel együtt 5% ideiglenes óvedek mellékelendő.

Feltételek az állami iskola igazgatóságánál megtekinthetők.

Armaseni—Csikmenaség, 1933 évi május hó 30. Molnar Imre, Szöke Agoston, elnök. secretar.

Hirdetmény.

Az érdeklődők tudomására hozzuk, hogy a Soc. Anon. Forestiera Unio bukaresti cég gymos tarhvasi fűrészlüzemének beszüntetése folytán, nevesett üzemenek teljes berendezése: és annak esetleg egyes objektumai is u. m. gyárépületek, laképületek, gőzgépek, motorok, kazánberendezés, fagyapó gépek, gátterek, körfűrészek, sztergapadok, gyalupadok, fűrőgépek, köszőrűlőgépek, bolinder, valamint egyéb szakberendezések és tárgyak eladásra hozatnak.

Ezen célból egy a vállalat tisztviselőiből kiküldött bizottság fogja az árverést 1933 évi június hó 26 és 27 en, a vállalat gymos tarhvasi irodahelyiségeiben délelőtt 10 órai kezdettel, megtartani.

Közelebbi eladási feltételek, valamint a szükséges információk írásbeli uton is beszeresethetők. Ugyancsak megtekinthetők az érdeklődők a berendezéseket stb., bármikor az üzemveselőég hozzájárulásával. 1—2

Ghimes, 1933 évi június hó 5 én.

Soc. Anon. Forestiera Unio în București Administrația Fabricel Ghimes.